

Doručování a zastupování v berním právu

Damian Czudek

Katedra finančního práva a národního hospodářství

Institut doručování

- Důležitá administrativní a správní činnost
- Nezbytná pro dosažení účelu zákona o správě daní a poplatků
- 32/1 ZSDP – v daňovém řízení lze subjektům přiznávat práva a ukládat povinnosti jedině rozhodnutím, které bylo řádně doručeno nebo sděleno
- Doručují se ale nejen rozhodnutí, ale i jiné dokumenty – výzvy, předvolání....

Zákonná úprava

- 17 – 20 zákona č.337/1992 Sb., o správě daní a poplatků
- **POZOR !!!**
- Od 1.7.2009 také zákon č.300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

Způsoby doručování

- poštou nebo jiným subjektem, který je držitelem poštovní licence,^[1]
- vlastními zaměstnanci správce daně,
- elektronicky,
- veřejnou vyhláškou,
- hromadným předpisným seznamem.

^[1] Podle zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Doručování poštou

- Poštou se nerozumí pouze Českou poštou, ale kteréhokoli držitele poštovní licence ve smyslu 42 odst. 5 zákona č.29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů

Doručování prostřednictvím pracovníka správce daně

- Nejběžnější způsob doručování úředních písemností
- Především v situacích, kdy účastník je přítomen vydání určité listiny
- Doručování prostřednictvím pošty by bylo v rozporu se zásadou ekonomie a hospodárnosti řízení
- Jedná se např. o protokol o ústním jednání, úřední protokol nebo záznam o místním šetření, zpráva o daňové kontrole...

Do vlastních rukou se doručují písemnosti:

- 17/4 ZSDP
- u nichž tak stanoví výslovně zákon,
- je-li den doručení rozhodný pro počátek běhu lhůty, jejíž nesplnění by pro příjemce mohlo být spojeno s právní újmou,
- stanoví-li tak správce daně.[1]

- [1] Na důležitost řádného doručení písemností do vlastních rukou upozornil i ÚS in: IV ÚS 591/99: *„Ukládá-li zákon doručení písemnosti do vlastních rukou, je třeba mít takové doručení za bezpečně prokázáno, neboť teprve v návaznosti na tento moment se odvíjí i možnost účastníka domáhat se stanoveným postupem svého práva (viz rovněž 250b odst. 2 o. s. ř.). Pokud tedy Krajský soud v Ostravě se těmito požadavky kladenými na doručení rozhodnutí do vlastních rukou neřídil a stěžovatelovými námitkami se vůbec nezabýval, ačkoli byly uplatněny již v řízení před správním orgánem, upřel tím stěžovateli ústavně zaručené právo na soudní ochranu zakotvené v čl. 36 odst. 1 Listiny.“*

Náhradní doručení

- 17/5 ZSDP
- Upravuje jak postupovat v případě, že adresát nebyl zastižen ačkoli se v daném místě zdržuje
- Písemnost se uloží na poště nebo obecním úřadě
- Příjemce je o tomto uložení vhodným způsobem vyrozuměn
- Po 15-ti dnech uložení nastává fikce doručení
- **POZOR** – od 1.1.2010 se mění lhůta 15-ti dnů na 10 dnů

- **Nově od 1.7.2009** – Doručující orgán po marném uplynutí této lhůty vhodí písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky, ledaže správce daně i bez návrhu vyloučí vhození písemnosti do schránky. Není-li takovéto schránky písemnost se vrátí odesílajícímu správci daně a vyvěsí se o tom sdělení na úřední desce správce daně.

Elektronické doučování

- Dříve doručování na elektronickou adresu – princip dobrovolnosti
- Od novely provedené zákonem 301/2008 Sb., se adresátovi, který má zpřístupněnou datovou schránku, doručuje přednostně podle zvláštního zákona

Neúčinnost doručení

- Změkčení zákona - 17b ZSDP
- Adresát, který si ze závažných důvodů nemohl uloženou písemnost vyzvednout, může požádat správce daně, který písemnost doručil, o vyslovení neúčinnosti doručení
- Žádost do 15 dnů ode dne, kdy se adresát s písemností seznámil, max. však do 6-ti měsíců ode dne doručení
- Písemnost se považuje za doručenou dnem doručení rozhodnutí o neúčinnosti doručení

Doručení do ciziny

- V 33/6 ZSDP povinnost daňového subjektu s bydlištěm nebo sídlem v cizině stanovit si zmocněnce pro doručování
- Může se stát že nemá (zmocnění odvoláno nebo zemřel)
- Doručuje se pak náhradním způsobem – přímo příjemci na mezinárodní dodejku nebo diplomatickou poštou MF

Doručení veřejnou vyhláškou

- Další ze způsobů náhradního doručení
- Použije se pouze v případě, že nelze příjemci doručit běžnou cestou – nezdržuje se v místě bydliště/sídle nebo není známo.
- Další podmínkou pro jeho použití je, že nebyl ustanoven zástupce pro doručování - 10/2 ZSDP
- Veřejná vyhláška oznamuje příjemci uložení zásilky na podatelně příslušného správce daně – vyvěšeno na úřední desce správce a také tam, kde měl naposledy adresát bydliště/sídlo nebo kde se naposledy zdržoval
- 15-ti denní fikce doručení – poslední den lhůty se považuje za den doručení
- **POZOR – v souladu se zásadou neveřejnosti (2 odst. 4 a 5 ZSDP) neobsahuje veřejná vyhláška žádné konkrétní údaje o daňové povinnosti....!!!**

Doručení hromadným předpisným seznamem

- 20 ZSDP
- Pokud je vyměřována stejná daňová povinnost velkému množství subjektů – např. u daně z nemovitostí nebo místních poplatků
- Hromadný předpisný seznam patří mezi rozhodnutí, která se neodůvodňují
- Vydávají se ve formě tiskopisu
- Doručují se pouze daňovým subjektům
- Doručuje se vyhláškou na úřední desce příslušné obce, která oznamuje vložení hromadného předpisného seznamu u daného správce daně – také od kdy je vložen a kde a kdy lze nahlédnout)
- Fikce doručení – lhůta 30 dnů – poslední den lhůty se považuje za den doručení

Zastupování

- Úprava v 10 ZSDP

Zastupování fyzické osoby

- zákonnými zástupci
- zástupcem pro daňové řízení určeným správcem daně
- zvoleným zástupcem na základě jednostranného právního úkonu – plné moci.[1]

[1] Zejm. podle § 10 odst. 3-6 a podle § 11 ZSDP.

Zastupování zákonnými zástupci

- pokud fyzická osoba nemůže před správcem daně jednat samostatně pro nezpůsobilost nebo
- omezenou způsobilost, [\[1\]](#)
- např. dítě před dovršením 18 let pobírá příjmy nebo vlastní nemovitost,

[\[1\]](#) 10 odst. 1 ZSDP, 26 an. OZ, 36 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů.

Zástupcem pro daňové řízení určeným správcem daně

- pokud nebyl osobě opatrovník ustanoven soudem,^[1] nebo
 - pokud není znám pobyt osoby,
 - nepodařilo se jí doručit písemnost na známou adresu (přičemž tato osoba si nezmocnila žádného zástupce), nebo
 - osobě stížené duševní nebo jinou poruchou, pro kterou nemůže v řízení jednat či
 - osobě, která není schopna přirozeně se vyjadřovat.^[2]
- ^[1] 10 odst. 1 ZSDP.
- ^[2] 10 odst. 2 ZSDP.

Zvoleným zástupcem na základě plné moci

- I takto zvolený zástupce se může nechat dále zastupovat, nicméně vždy musí zástupce jednat pouze v rozsahu plné moci udělené daňovým subjektem prvnímu zástupci
- Pokud není rozsah zmocnění vymezen (nebo též není-li vymezen přesně), je plná moc považována za neomezenou (generální)
- Písemnosti se v takovém případě doručují pouze zástupci.
- Naopak pokud je plná moc speciální (pouze pro jednoznačně vymezený úkon), doručují se písemnosti jak zástupci, tak zastoupenému.
- Pro usnadnění pozice správce daně platí rovněž zásada, že v téže věci (v tomtéž úkonu, u téže daně) může mít daňový subjekt jen jednoho zástupce.

Zásada pro zastupování

- Vždy platí zásada, že z úkonů, které zástupce činí pro zastoupeného, plynou důsledky (práva a povinnosti) vždy zastoupenému, ledaže by zástupce jednal nad rámec svého oprávnění plynoucího z plné moci. Zastupování nevyklučuje, aby správce jednal v nutných případech přímo s daňovým subjektem; o takovém jednání však musí vyrozumět i zástupce. Pro případ, že si jednání zastoupeného a zástupce odporují, platí zásada priority jednání daňového subjektu.

- Děkuji za pozornost